

Kmotříček

(Vinařská povídka)
Václav Fiala

Kdo z nás by neznal Ladovy obrázky a českou vesnici, říkanky a říkadla, kde šelma sedlák je typickým představitelem furiantství.

Obdobně srovnává sedláky-hospodáře a obyvatele jednotlivých částí Slovácka spisovatel Jan Herben, píše: „Vždyť jsou to lidi krevnatí. Položí-li před tebe ruku na stůl, vidíš na ní žíly naběhlé jako pijavice. Původem rozdílů tohoto je víno, vinný kraj... Prudkost dobrých lidí příznak. S prudkostí spojují ovšem i tvrdošijnost, která je někdy žene až do soudů... A hanácký sedlák – furiant? Před knězem klekal, před pánem hekal, ale v hospodě běda...“ V hospodě se opije, chalupníkům nabije!“, tak nějak popisuje hanácko-slováckou vesnici 19. století. Víno výrazně ovlivnilo povahové rysy jihomoravského lidu a ve spojení s životními zkušenostmi, folklórními tradicemi a mentalitou se obráží v každé době. Dává veselou mysl a zdravý humor. Tak tomu vždy bylo v lidových tradicích a je i nyní. I dnes panuje mezi vinaři značná soutěživost, každý chce mít víno co nejlepší a taky je rád, když se jeho víno chválí, vinařská hrdost k dobrému vínu patří. Ale zajděme v naší povídce do třicátých let minulého století.

Kmotr Štěpán Fouček si to rozvázně jak šlechtic kráčí v pošmorném nedělním odpoledni podél silnice po ulici dlouhé jako niť, mírně do kopečka, nad kterým dominuje kostel a kde blízko v „Rathózu“ je cíl jeho cesty. Nemůže si nechat ujít sváteční nedělní odpoledne bez partičky mariášu mezi sousedy, minule mně ta „holota“ obrala, tak jim to musím vrátit, takové podobné myšlenky se mu honí v hlavě. Pod beraničkou mu jen probleskují lišácká očka, fajka mu trčí z kapsy tříčtvrťáku. Kmotr, kmotříček jak mu říkali i ti, kteří s ním nebyli v blízkém příbuzenském vztahu, seděl na svém dědičném domě, s kmotřenkou neměli žádných dětí, což ještě podtrhovalo mezi sousedy jeho vznešenost. Také si potrpěl na správné pozdravení, jako kluk jsem musel kmotříčkovi podat při setkání vždycky „pac a pusu“ a řádně po křesťansku pozdravit a zdůraznit tak jeho všeobecnou vážnost. Těž jsme musely jako děcka pravidelně na Štěpána na koledu ke kmotříčkovi a povinšovat k svátku. Tu jsme koledu vždycky začínaly, začít jinde se dalo považovat dokonce za velikou urážku. Jak už jsem začal navštěvovat měšťanku, tak jednou za vinšování kmotříček mně nalili do skleničky trochu červeného vína, „Bago“ jak mu říkali, hybridy, protože jiné ještě neměli. V té době ve třicátých letech teprve nastal po kalamitě révokazu velký rozmach vysazování nových vinohradů na „štěpech“ /evropská réva na podnožových odrudách/. „Na zdraví, a pij vopatrně a ten fotbal nehré! Podivě se na mně, co sem se nachodil za pluhem a furt su tade,“ pronesli s pýchou kmotříček. Ale vraťme se k mariášu, kmotříčkovi šla dneska karta jedna báseň a hájili svá karetní sousedská práva tak houževnatě, až jim očka jen zářila. A zvláště, když vyhráli se sousedem Vinckem Procházkem kolikrát flekovanou poslední hru „červené sedmo“, tak pustili do kola po štamprličce kořalečky a spustili: „Dež to tak neska vešlo, tak vás, milí sósedi, zvo, pote to vochutnat, ať vím, jaké to je.“

Sousedé se dlouho pobízet nenechali a tak společně vyrazili ke kmotříčkovu hospodářství; kmotr měli sklípek přímo doma v selském domku, v „párníku“, jak říkali. V tom sklípku měl u kmotra ještě uskladněno víno šikovný mladý zahradník Vít Krist, „Vita“ mu hovorově říkali sousedé. A ten taky jako jeden z prvních v dědině štěpoval a vysazoval po kalamitě révokazu révu na podnoži. Kmotr rozlévali sousedům, po kořalečce byli všichni pěkně rozjaření a tak táhli stále dokola červené, protože v té době pěstovali jenom hybridu, Bago a bílé neměli. „A co, tak jen trochu vochutnáme toho štěpovaného Vitového, esli se mu to nekazí,“ pomysleli si a už táhli ze sousedového soudku. V tom se rozrazilo dveře u sklípku a dovnitř vrazila nečekaná návštěva mladých mužáků v čele se zahradníkem Vitou. Kmotr měli akorát plný košťýř bílého, trochu zkoprněli a jejich selská pýcha se scvrkla až na posledního chalupníka v dědině. Ale to by nebyli naši kmotříček – furiant, neradi sebou jemně škubli a hned se vzpamatovali: „Vito, to ďábel ju naváděl!“ a pořádně se pravou volnou rukou práskli po levé paži, která držela košťýř perlivého bílého vína. Hlahol a veselé písně se pak z „párníku“ ozývaly dlouho do noci. A také se dlouho v dědině vyprávělo o tom, jak kmocháček vyplatili čerta.